POLITISK KRONIK

UDLANDET

Januar 1954

1. – Vestmagterne besvarer den russiske note af 26/12 i enslydende noter, der accepterer den 25/1 som åbningsdato for firemagtskonferencen i Berlin.

U.S.S.R.s ministerpræsident Malenkov giver til et amerikansk nyhedsbureau udtryk for sin tillid til, at verdensfreden vil blive bevaret og styrket i 1954, og at der vil blive opnået international enighed om forbud mod atomvåben og om afrustning.

4. – I en radiotale erklærer præsident Eisenhower bl. a., at den amerikanske regering vil anvende alle lovlige midler til at opretholde velstanden og forhindre voldsomme konjunkturudsving.

5. – Den italienske regering Pella demissionerer på grund af en konflikt indenfor det kristeligt-sociale regeringsparti.

6. – Det meddeles officielt, at udenrigsminister Molotov har instrueret den russiske ambassadør i Washington, Zarubin, om at drøfte afholdelsen af en atomkraftkonference med den amerikanske regering.

Premierminister Laniel udtaler, at Frankrig bør deltage i Berlinkonferencen i fast beslutning om at nå frem til en fredelig løsning. Regeringen får herefter et tillidsvotum med 319 stemmer mod 249 (kommunister, socialister samt visse radikale og gaullister).

7. – NATO-styrkernes øverstkommanderende i Europa general Gruenther udtaler, at NATO trods alle fremskridt stadig ikke er i stand til at modstå et væbnet angreb fra U.S.S.R.

I sit årlige budskab til kongressen udtaler præsident Eisenhower, at U.S.A. vil styrke den frie verdens enighed og fortsætte det militære hjælpeprogram. Den økonomiske hjælp vil blive nedsat, men regeringen vil fremsætte forslag til en frigørelse af handelen og betalingsforholdene i den frie verden. Præsidenten bebuder en yderligere nedgang i statsudgifterne på $ 5 mld. og en række økonomiske og sociale reformer, der bl. a. tilsigter en smidigere form for statens regulering og støtte af landbrugsproduktionen.

9. – Ismail el-Azhair danner Sudans første regering.

11. – Den engelske udenrigsminister Eden udtaler, at vestmagterne aldrig vil ofre deres forsvarsforanstaltninger for at opnå en overenskomst med U.S.S.R.

12. – Den svenske regerings finanslovforslag, der balancerer med 8.517 mill. sv. kr. (heraf 2.019 mill. til forsvaret), offentliggøres.

Socialisten Le Troquer vælges til præsident for den franske nationalforsamling med kommunisternes og de radikales stemmer.

I Vietnam danner prins Buu Loc ny regering.

Spanien anmoder den engelske regering om at aflyse dronning Elizabeths besøg i

Gibraltar, der er planlagt til 10/5, men anmodningen afvises.

Udenrigsminister Dulles udtaler, at U.S.A. ikke længere vil basere sin strategi på direkte lokal modstand mod aggression, men på den langt billigere og mere effektive evne til øjeblikkelig gengældelse.

13. – Det russiske dagblad „Pravda" afviser i en artikel tanken om europæiske sikkerhedsgarantier i stil med Locarnoaftalen af 1925.

14. – Det meddeles, at den ægyptiske regering har opløst det Muhammedanske Broderskab på grund af dets konspiration med englænderne.

15. – Efter afslutningen på deres konference i Sidney udtaler Commonwealthlandenes finansministre i en fælleserklæring, at de vil stimulere handel og produktion og fortsætte bestræbelserne på at øge landenes konkurrenceevne. Afgørende skridt mod en frigørelse af handelen og valutaforholdene er imidlertid betinget af en fortsat bedring i sterlinglandenes stilling, af andre landes vilje til øget handel og opnåelsen af tilstrækkelig financiel støtte gennem den Internationale Valutafond.

16. – René Coty indsættes i sit embede som Frankrigs præsident.

17. – Den jugoslaviske vicepræsident Djilas ekskluderes af det kommunistiske parti. Han betegnes som revisionist og tilhænger af det „abstrakte demokrati".

18. – I Italien danner Fanfani en ren kristelig-demokratisk regering med Piccioni som udenrigsminister.

19. – Den norske regerings budgetforslag for 1954–55 regner med samlede udgifter på 4.341 mill. no. kr., heraf 960 mill. til forsvaret (mod 1.130 mill. 1953–54).

21. – U.S.A.s præsident Eisenhower forelægger regeringens budgetforslag for 1954–55. Der regnes med indtægter på $ 62,7 mld. (1953–54: 67,6 mld.), udgifter på $ 65,6 mld. (mod 70,9). Forsvarsudgifterne anslås til 44,9 mld. (mod 48,7), heraf 4,3 mld. (4,2) som militærhjælp til udlandet. Summen af nye bevillinger er anslået til $ 56,3 mld. (mod 61,7 mld.).

De 22.500 ikke-hjemvendelses-villige krigsfanger i Korea, der hidtil har været i den neutrale hjemsendelseskommissions varetægt, overgives til F.N.-hærens overkommando, der meddeler, at de 15.000 kinesere vil blive overgivet til den kinesiske nationalistregering på Formosa, resten til den sydkoreanske regering.

I Granada i Spanien udbryder voldsomme antiengelske demonstrationer.

22. – For første gang siden 1946 udnævner Canada en ambassadør i U.S.S.R.

23. – Vestmagternes udenrigsministre diskuterer i Berlin den kommende firemagtskonference.

En kommission af industrifolk og kongresmedlemmer under ledelse af Clarence Randall afgiver betænkning om U.S.A.s økonomiske udenrigspolitik. Det anbefales, at præsidenten får fuldmagt til at bevilge undtagelser fra bestemmelser, som modvirker indkøb af fremmede varer, og hans ret til at afslutte overenskomster med fremmede stater om gensidige toldnedsættelser forlænges for tre år. Den direkte hjælp til udlandet bør ophøre snarest, men private investeringer i udlandet opmuntres ved skattelettelser m. v. – Et mindretal tager helt afstand fra forslagene som skadelige for U.S.A.s økonomi.

24. – I Israel dannes en koalitionsregering af Mapaipartiet og tre religiøse partier. Moshe Sharett bliver premier- og udenrigsminister.

25. – U.S.S.R. og Kina afslutter en handelsaftale om øget vareudveksling.

U.S.A.s præsident Eisenhower erklærer, at han er kategorisk modstander af senator Brickers forslag om en indskrænkning af præsidentens beføjelser til at afslutte traktater med fremmede magter.

Frankrigs, Storbritanniens, U.S.A.s og Sovjetunionens udenrigsministre åbner en konference i Berlin. Bidault og Eden udtaler, at frie valg må gå forud for dannel-

sen af en altysk regering, og at den nye tyske regering må have fuld ret til at afslutte traktater. Molotov henviser til Potsdamerklæringen, advarer mod en genoplivelse af den tyske militarisme og erklærer, at Tyskland ikke må optages i E.D.C., der vil dele Europa og øge krigsfaren. Han foreslår en femmagtskonference med deltagelse af Kina for at opnå international afspænding og standsning af rustningskapløbet.

26. – På Berlinkonferencen erklærer U.S.A.s udenrigsminister Dulles, at U.S.A. ikke vil deltage i en femmagtskonference med kinesisk deltagelse. Han afviser Molotovs angreb på E.D.C. og det opstillede alternativ: en tilbagevenden til Versailles fallitsystem. Dulles, Eden og Bidault accepterer Molotovs forslag til forhandlingsprogram: 1) forholdsregler til at formindske den internationale spænding og sammenkaldelse af et femmagtsmøde; 2) det tyske spørgsmål og Europas sikkerhed; 3) Østrigs fredstraktat.

27. – På Berlinkonferencen afviser Dulles, Eden og Bidault afholdelsen af en femmagtskonference med Kina som nytteløs, så længe Kina forhindrer afholdelsen af den politiske Koreakonference og forlænger krigen i Indokina. Molotov fremlægger et memorandum fra den østtyske regering, der foreslår dannelse af en provisorisk altysk regering på basis af de to nuværende tyske parlamenter, afsluttelse af en fredskonference mellem de tidligere krigsførende stater og den tyske regering samt tilbagetrækning af alle fremmede tropper inden eet år.

28. – Præsident Eisenhower erklærer i sin økonomiske rapport til den amerikanske kongres, at regeringen er fast besluttet på at opretholde beskæftigelsen og købekraften og nævner som egnede midler penge- og kreditpolitikken, skattelettelser, offentlige arbejder m. m. Selv om beskæftigelsen er noget lavere, er nationalproduktet steget med 3,7 % i løbet af 1953. Vesteuropas betalingsstilling overfor U.S.A. er siden 1947 forbedret med $ 6,5 mld. (til + 1,5 mld.), og verdensøkonomien er stærkere end på noget tidspunkt siden 1945 og bedre i stand til at modstå et forelobigt tilbageslag i U.S.A.

29. – På Berlinkonferencen enes udenrigsministrene om at hjælpe F.N.s nedrustningskommission med at nå frem til afholdelse af en international afrustningskonference. – Vestmagterne afslår at indbyde repræsentanter for Øst- og Vesttyskland til konferencen. Eden forelægger en plan om sammensætning af en tysk nationalforsamling ved frie valg under international kontrol, udarbejdelse af en forfatning og dannelse af en ansvarlig altysk regering, der skal deltage i afslutningen af en fredstraktat.

30. – På Berlinkonferencen kritiserer Molotov Edens plan om Tyskland (se 29/1), da den gør besættelsesmagterne ansvarlige for afholdelsen af frie valg og derved viser mistillid til de demokratiske kræfter.

Den nydannede italienske regering Fanfani får et mistillidsvotum i deputeretkammeret på 303 stemmer mod 260 (alle kristelige demokrater undtagen partiets yderste venstrefløj) og træder tilbage.

F.N.s generalsekretær Hammerskiöld meddeler, at et indisk forslag om indkaldelse af F.N.s generalforsamling til drøftelse af Koreaspørgsmålet er blevet afvist, da det kun støttedes af 22 af ialt 60 lande.

31. – Den russiske officielle statistik viser, at U.S.S.R.s industriproduktion i 1953 lå 12 % over 1952-niveauet.

Februar 1954

1. – Det meddeles, at NATO's samlede udgifter til det militære infrastrukturprogram med bevillingerne i 1954 vil udgøre 540 mill. pund sterling.

Viet-minhstyrkerne åbner en ny storoffensiv i det nordlige Indokina.

På Berlinkonferencen støtter Bidault Edens Tysklandsplan, og Eden erklærer,

at en tysk hær, som alle de fire magter accepterer, er mindst farlig, når den knyttes til andre stater, d. v. s. indenfor E.D.C. Molotov foreslår derimod, at der oprettes et forenet Tyskland, som har forpligtet sig til at opretholde en demokratisk styreform og ikke at indgå alliancer rettet mod de tidligere allierede magter. Tyskland skal have egne væbnede styrker, men begrænset til et minimum, og de i Potsdam fastlagte grænser opretholdes.

2. – På Berlinkonferencen erklærer Dulles, at Vestmagterne ikke kan anerkende en udemokratisk politistat som Østtyskland som egnet organ til at løse det tyske spørgsmål. Bidault og Eden udtrykker skuffelse over Molotovs plan (se 1/2).

U.S.A.s forsvarsminister Wilson anmoder den amerikanske presse om at standse „sabelraslen med atombomben".

3. – På Berlinkonferencen foreslår Molotov, at det tyske folk ved afstemning skal vælge imellem en fredstraktat og Bonn- og Paristraktaterne (se 26–27/5 1952).

U.S.A.s præsident Eisenhower udtaler, at der ikke er megen grund til at vente resultater på Berlinkonferencen, men at enhver udvej bør prøves.

4. – På Berlinkonferencen afviser Molotov Edens plan (se 29/1) og stiller et nyt forslag om oprettelse af en provisorisk altysk regering til at forberede valg, hindre indgåelse af militære alliancer m. v.

Under valgene i Persien genindføres undtagelsestilstanden i Teheran.

Det meddeles fra Indokina, at Vietminhstyrker er trængt frem mod Laos hovedstad Luang Prabang og har erobret en række stillinger.

I det engelske underhus påpeger finansminister Butler, at det er lykkedes regeringen at fremkalde en virkelig bedring i pundets stilling, men at sidste års betalingsoverskud på 400 mill. pund næppe kan opretholdes i 1954, da regeringen ikke ønsker at standse liberaliseringen.

Den franske regering vedtager finansminister Faures plan til forøgelse af industriproduktion og nationalindtægt med 10 % i løbet af 18 måneder. Den omfatter rentenedsættelse fra 3¾ til 3½ %, statslån til private firmaer på ialt 10 mld. fr. m. v. Samtidig fastsættes en minimumstimeløn på 100–115 fr.

5. – På Berlinkonferencen afviser vestmagternes udenrigsministre Molotovs plan (se 4/2) og erklærer, at Øst- og Vesttysklands regeringer ikke vil kunne enes om tysk genforening.

På Beneluxlandenes ministerkonference i Bruxelles vedtages det at opstille fælles importprogrammer og frilister for de tre lande.

Federal Reservebankerne i U.S.A. nedsætter diskontoen fra 2 til 1¾ %.

I Spanien idømmes 17 personer langvarige fængselsstraffe for illegal virksomhed.

6. – Det meddeles, at U.S.S.R. har bevilget Finland et lån på 40 mill. rubler i guld og dollars og har forpligtet sig til at betale en del af den finske eksport med guld eller vestlig valuta.

7. – I Norge arresteres en række personer sigtet for spionage for en fremmed magt.

10. – Demokratiske senatorer advarer mod at engagere U.S.A. i Indokina, og præsident Eisenhower erklærer, at regeringen vil undgå det.

I Italien danner M. Scelba ny regering af kristelige demokrater, socialdemokrater og liberale. Saragat bliver vicepremierminister og Piccioni udenrigsminister.

På Berlinkonferencen foreslår Molotov en 50-årig kollektiv sikkerhedspagt, åben for alle europæiske stater, der forpligter deltagerstaterne til at opfatte et angreb på en af dem som et angreb mod dem alle. Samtidig overrækkes et memorandum om neutralisering af Tyskland ved tilbagetrækning af besættelsesstyrkerne indtil afsluttelsen af den tyske fredstraktat. Eden erklærer, at forslaget tilsigter at ødelægge N.A.T.O. og trænge U.S.A. ud af Europa.

12. – På Berlinkonferencen opfordrer den østrigske udenrigsminister Figl de fire stormagter til at enes om den østrigske freds-

traktat og anmoder om, at de russiske økonomiske fordringer på Østrig nedsættes. Molotov foreslår, at de fire magters viceudenrigsministre inden fire måneder skal afslutte udarbejdelsen af forslaget til den østrigske fredstraktat, som bl. a. skal sikre, at Østrig ikke afslutter militære alliancer eller tillader, at der oprettes fremmede militære baser i landet. Indtil afsluttelsen af den tyske fredstraktat skal besættelsestropperne forblive i Østrig.

Den europæiske økonomiske samarbejdsorganisation (O.E.E.C.) offentliggør sin årsrapport, hvori nødvendigheden af en produktionsudvidelse understreges. Det anbefales at forøge investeringerne ved kreditudvidelse og skattelettelser.

14. – Under et besøg i Indokina ankommer den franske forsvarsminister Pleven til Laos hovedstad Luang Prabang, der er truet af Viet-minhstyrker.

15. – På Berlinkonferencen afviser Bidault Molotovs sikkerhedsplan (se 10/2) og erklærer, at en sikkerhedspagt ikke kan begrænses til Europa.

F.N.s økonomiske kommission for Europa udtaler i en oversigt, at Vesteuropas stålproduktion i modsætning til U.S.S.R.s, U.S.A.s og Englands er faldet betydeligt, men mener, at vanskelighederne kan overvindes uden begrænsning af produktion og investeringer.

16. – På Berlinkonferencen erklærer den østrigske udenrigsminister Figl, at Østrig ikke kan acceptere Molotovs forslag (se 12/2), da det betyder, at besættelsestropperne forbliver i landet. Han støttes af Eden.

Den engelske viceforsvarsminister Birch anslår i underhuset U.S.S.R.s væbnede styrker til 4,75 mill. mand (mod 4,6 mill. i 1951), vasalstaternes til 1,2 mill. og Kinas til 4 mill.

Det meddeles, at der i januar var over 3 mill. arbejdsløse i U.S.A. mod ca. 2 mill. i 1952 og 1953.

17. – På Berlinkonferencen erklærer Dulles, at en tilbagetrækning af alle besættelsestropper fra Tyskland vil skabe en tilsvarende situation som i Korea før 1950.

U.S.A.s præsident Eisenhower anmoder kongressen om en revision af atomlovgivningen, der bl. a. skal muliggøre udveksling af informationer mellem U.S.A. og dets allierede.

N.A.T.O.s råd udnævner admiral J. Wright (U.S.A.) til admiral McCormicks efterfølger som allieret øverstkommanderende for Atlanterhavsområdet (Saclant) fra 12/4.

U.S.A.s senat vedtager med 44 stemmer mod 43, at alle traktater afsluttet af U.S.A. skal underkastes domstolsprøvelse m. h. t. deres grundlovsgyldighed. Hermed har senator Brickers ændringsforslag fået en form, der kan accepteres af præsident Eisenhower.

18. – På Berlinkonferencen afviser Molotov et østrigsk forslag om, at besættelsestropperne skal rømme Østrig inden 30/6 1955. I sin afsluttende tale erklærer Dulles, at russernes frygt for friheden er den egentlige årsag til uenigheden. Molotov betegner E.D.C. som en særlig fare for Europa. Ved afslutningen af konferencen udtaler de fire udenrigsministre, at de er enedes om afholdelse af en konference den 26/4 i Genève, hvor U.S.A., U.S.S.R., England, Frankrig, Kina og andre interesserede stater vil forhandle om en ordning af det koreanske spørgsmål samt om genoprettelse af freden i Indokina.

I den engelske regerings forsvarshvidbog anslås militærudgifterne i 1954–55 til 1640 mill. pund sterling (mod 1637 mill. i 1953–54).

I den nydannede italienske regerings programerklæring lover premierminister Scelba at beskytte demokratiet mod de autoritære partier, at holde fast ved N.A.T.O. og E.D.C. samt at øge produktion og beskæftigelse og gennemføre jordreformen.

19. – Vestmagternes udenrigsministre udsender en fælles erklæring om Berlinkonferencen, hvori de beklager, at deres forsøg på at opnå Tysklands genforening ved frie

valg og afsluttelsen af en fredstraktat, der sikrer rømning af Østrig, er strandet på Sovjets modstand. Vestmagternes forslag om sikkerhedsgarantier til U.S.S.R. var kun blevet mødt med forslag, der betød opløsning af det vestlige forsvarssystem.

22. – I enslydende breve til Sovjets højkommissær i Tyskland foreslår de vestlige højkommissærer forhandlinger om en lempelse af trafikrestriktionerne mellem zonerne.

23. – Det engelske arbejderpartis parlamentsgruppe vedtager en resolution, der godkender Vesttysklands optagelse i det vestlige forsvarssystem.

En britisk parlamentsdelegation anbefaler efter et besøg i Kenya en radikal reform af Kenyas politi, der karakteriseres som brutalt og korrupt.

24. – Under en todages debat i det engelske underhus om Berlinkonferencen udtaler udenrigsminister Eden, at der ikke var nogen mulighed for en forståelse, da Sovjet ikke turde gå med til frie valg i Østzonen. Neutralisering af Tyskland er en farlig tanke, og det russiske forslag til en fælles sikkerhedspagt betyder, at hele Europa bliver domineret af U.S.S.R. Vestmagterne må derfor fortsætte styrkelsen af deres forsvar og gennemføre E.D.C.-traktaten.

25. – Efter en militærrevolte i Syrien træder præsident Chishakly tilbage og forlader landet.

Premierminister Churchill udtaler i det engelske underhus, at styrkelsen af N.A.T.O. og gennemførelsen af E.D.C. er forenelig med bestræbelserne for at nå forståelse med U.S.S.R. Han går ind for en øget engelsk-russisk samhandel.

Det meddeles, at general Naguib har trukket sig tilbage som Ægyptens præsident og premierminister, og at oberst Nasser som chef for revolutionsrådet er trådt i spidsen for regeringen. Naguib anklages for at stræbe mod diktatur.

Den vesttyske forbundsdag vedtager enstemmigt en resolution, der beklager Berlinkonferencens negative udfald og lægger skylden herfor hos U.S.S.R., der endnu ikke er indstillet på en genforening i frihed.

Premierminister Mohammed Ali meddeler, at U.S.A. har sagt ja til Pakistans anmodning om militær hjælp.

26. – Den vesttyske forbundsdag vedtager med 334 stemmer mod 144 (socialdemokrater) en forfatningsændring, der giver forbundsrepublikkens organer ret til at lovgive i forsvarsspørgsmål og til at indføre værnepligt.

Den amerikanske kongres' økonomiske udvalg udsender en rapport, hvori det hævdes, at landet tiltrods for forværrede økonomiske forhold er stærkt nok til at undgå et alvorligt tilbageslag i 1954.

27. – General Naguib genindsættes som Ægyptens præsident og chef for revolutionsrådet, men ikke som premierminister, efter at den offentlige mening og kavalleriet har givet ham deres støtte.

28. – På en konference i Bruxelles vedtager de vesteuropæiske socialistiske partier med 10 stemmer mod 1 (Vesttyskland) en resolution, der opfordrer de enkelte partier til at overveje betingelserne for deres landes tilknytning til eller deltagelse i det europæiske forsvarsfællesskab (E.D.C.).

I Syrien enes hærens ledere og de politiske partier om at udnævne ekspræsident Hashem el-Atassi til præsident.

Marts 1954

1. – I Caracas i Venezuela åbner organisationen af amerikanske stater (O.A.S.) en konference.

Indiens premierminister Nehru udtaler, at den amerikanske militærhjælp til Pakistan er et led i U.S.A.s bestræbelser på at dominere Asien og true Kina. Nehru afviser præsident Eisenhowers tilbud af 24/2 om også at yde Indien militær hjælp.

Ved den ægyptiske præsident Naguibs

ankomst til Khartoum i Sudan kommer det til uroligheder og sammenstød mellem politiet og antiægyptiske demonstranter.

2. – Det meddeles, at de engelske myndigheder i Kenya gennem den tilfangetagne „General Kina" vil søge kontakt med Mau-Mau-bevægelsens ledere.

4. – Det franske udenrigsministerium meddeler, at det gennem højkommissær François Poncet har protesteret mod den vesttyske forfatningsændring (se 26/2) og understreget, at ændringen ikke er gyldig, sålænge besættelsesstatutten er i kraft.

Beyen af Tunis underskriver seks dekreter, der forud er godkendt af den franske regering. Der oprettes et fælles fransk-tunesisk ministerråd, den franske generalguvernørs tidligere vetoret afskaffes, og der oprettes en valgt rådgivende forsamling.

5. – Det meddeles, at der i juni vil blive holdt valg til en grundlovgivende forsamling i Ægypten.

U.S.A.s præsident Eisenhower meddeler, at han har beordret fortsættelse af den økonomiske hjælp til England, Frankrig, Italien, Norge og Danmark, skønt disse lande har solgt strategisk vigtige varer til Sovjetblokken.

Den russiske udenrigsminister Molotov erklærer i en radiotale, at U.S.A. ved sine forsøg på gennem N.A.T.O. at dominere andre lande og ved skabelsen af E.D.C. øger krigsfaren, mens U.S.S.R. fastholder muligheden for fredelig bilæggelse af internationale stridigheder og for co-eksistensen af stater med forskellige sociale systemer.

6. – Den tidligere demokratiske præsidentkandidat Stevenson kritiserer skarpt U.S.A.s præsident Eisenhower for ikke at tage afstand fra McCarthy. Stevenson angriber også udenrigsminister Dulles' erklæring om at basere U.S.A.s strategi på gengældelse (se 10/1).

8. – Ægyptens præsident Naguib bliver igen premierminister og formand for revolutionsrådet. Oberst Nasser bliver vicepremierminister og militærguvernør under undtagelsestilstanden.

9. – Ved valgene til den finske rigsdag bliver mandatfordelingen:

Konservative	24	(1951: 28)
Svenske Folkeparti	13	(– : 15)
Finske Folkeparti	13	(– : 10)
Agrarpartiet	53	(– : 51)
Socialdemokrater	54	(– : 53)
Folkedemokrater (kommunister)	43	(– : 43)

Efter et møde mellem den franske udenrigsminister Bidault og den vesttyske kansler Adenauer meddeles, at forhandlingerne om Saarspørgsmålet vil blive fortsat på grundlag af europæiseringstanken.

F.N.s økonomiske kommission for Europa (E.C.E.) åbner sin 9. session i Genève. Særlig spørgsmålet om øst–vesthandelen vil blive behandlet.

11. – Den vesttyske finansminister Schäffer foreslår væsentlige nedsættelser af indkomst- og selskabsskatterne.

12. – I en valgtale erklærer den russiske ministerpræsident Malenkov, at U.S.S.R. går ind for fredelig økonomisk kappestrid med kapitalistlandene.

13. – Viet-minhstyrker indleder et angreb på den stærke franske fæstning Dien Bien Phu i det nordlige Indokina.

15. – Præsident Naguib afløser oberst Nasser som militærguvernør i Ægypten.

Forsvarsminister Wilson erklærer, at U.S.A.s væbnede styrker indtil juni 1955 vil blive reduceret med 400.000 mand i overensstemmelse med „new look"-forsvarspolitikken.

18. – Som svar på en forespørgsel fra nationalforsamlingens udenrigsudvalg erklærer den franske regering bl. a., at en afvisning af E.D.C. betyder, at N.A.T.O. må opstille yderligere 12–15 divisioner. Det tyske kontingent er under god kontrol i E.D.C., og et tysk brud på E.D.C.-traktatens bestemmelser vil betyde, at Vesttyskland vender tilbage til besættelsesstatus.

Den amerikanske F.N. delegerede udtaler, at U.S.A. ikke vil tøve med at anvende sit veto for at hindre Kinas optagelse i F.N.

I F.N.s økonomiske Europakommission (E.C.E.) understreger den russiske repræsentant U.S.S.R.s vilje til at øge samhandelen med Vesteuropa, og det vedtages at optage forhandlinger om indkaldelse af Komitéen for Udvikling af Handelen.

19. – Det meddeles, at der er foretaget nogle forandringer i den polske regering for at styrke det „kollektive førerskabs princip". J. Cyrankiewicz bliver igen premierminister, H. Minc vicepremierminister. Den hidtidige premierminister H. Bierut bliver partisekretær.

U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at rådslagning med allierede er uløselig knyttet til planen om at afværge aggression ved trusel om gengældelse.

U.S.S.R. advarer i en note til Tyrkiet mod skabelsen af en pro-vestlig militærblok i det nære og mellemste Østen.

20. – Den franske nationalforsamling vedtager med 403 stemmer mod 203 militærbudgettet, der udgør 1110 mld. fr. (excl. 335 mld. som hjælp fra U.S.A.).

22. – Den engelske handelsminister Thorneycroft udtaler, at regeringen vil overveje, om en forøgelse af handelen med Østblokken er mulig.

23. – Den engelske premierminister Churchill bekræfter, at anvendelsen af de amerikanske baser i England vil være underkastet fælles beslutning af de to landes regeringer.

25. – Det ægyptiske revolutionsråd meddeler, at de politiske partier har tilladelse til at arbejde igen, og at suveræniteten i landet 24/7 vil blive overgivet til den grundlovgivende forsamling.

Vestmagternes højkommissærer i Tyskland meddeler, at forbundsdagens ændring af den vesttyske grundlov (se 26/2) først vil få højkommissionens samtykke ved E.D.C.-traktatens ikrafttræden.

U.S.S.R. giver den østtyske stat fuld suverænitet, men beholder myndigheden til at forhandle og træffe afgørelser i altyske spørgsmål og til at garantere statens sikkerhed.

26. – I Cairo kommer det til voldsomme demonstrationer for og imod præsident Naguib og revolutionsrådets beslutning af 25/3.

I en russisk note til Iraq udtales, at deltagelse i en mellemøstlig forsvarspagt af U.S.S.R. vil blive opfattet som en uvenlig handling.

27. – Chefen for de allierede styrker i Centraleuropa, den franske marskal Juin, udtaler, at tillægsprotokollerne til E.D.C. (se 25/2 1953) er utilstrækkelige, og at der behøves en alternativ løsning.

28. – U.S.A.s tidligere udenrigsminister Acheson angriber „new look"-forsvarspolitikken (se 12/1), der vil svække den frie verdens sammenhold ved at udsætte U.S.A.s allierede for en unødvendig risiko.

Det erfares, at der er dannet et underjordisk regeringsfjendtligt socialistisk parti i Jugoslavien.

29. – Det ægyptiske revolutionsråd vedtager at udskyde iværksættelsen af beslutningerne af 5/3 og 25/3 og at indkalde en rådgivende forsamling.

Indiens premierminister Nehru opfordrer U.S.A. og andre lande til at indstille brintbombeforsøgene.

U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at en kommunistisk magtovertagelse i Sydøstasien er en alvorlig trusel, som ikke vil blive passivt accepteret, men mødt med en samlet aktion.

30. – Den østtyske vicepremierminister Ulbricht erklærer på en partikongres, at Østtyskland nu har ret til normale diplomatiske forbindelser med udlandet, og at dannelsen af en vesttysk hær vil fremtvinge østtysk oprustning.

Den vesttyske forbundskansler Adenauer udtaler, at Saarproblemets løsning ved europæisering forudsætter en europæisk sammenslutning, Saarbefolkningens samtykke samt sikkerhed for, at løsningen af Tysk-

lands østlige grænseproblemer ikke præjudiceres.

Den engelske premierminister Churchill erklærer, at de amerikanske brintbombeforsøgs uberegnelighed ikke er påvist, og at man gør den frie verden en dårlig tjeneste ved at kræve forsøgene aflyst.

Viet-minhstyrker foretager voldsomme angreb på den franske fæstning Dien Bien Phu i det nordlige Indokina, men modes af franske modangreb.

Det meddeles, at overskuddet på den engelske betalingsbalances løbende poster er faldet fra 255 mill. pund sterling i 1952 til 225 mill. i 1953.

Præsident Eisenhower forelægger kongressen forslag til ændring af U.S.A.s handels- og toldpolitik baseret på Randallkommissionens betænkning (se 23/1).

31. – Den russiske regering foreslår i noter til vestmagterne, at U.S.S.R. og andre europæiske lande på visse betingelser indtræder i N.A.T.O., og at der skabes en europæisk sikkerhedspagt med deltagelse af U.S.A.

DANMARK

Januar 1954

1. – I sin nytårstale i radioen udtaler statsminister Hans Hedtoft om løsladelsen af de grove landssvigere, at det danske folks fordømmelse af deres misgerninger ikke er mildnet med årene, men dette bør ikke forlede til at opgive en moderne straffe-retsplejes principper og praktisere en Hitlers herremoral: øje for øje og tand for tand.

3. – Den civilkommitterede for hjemmeværnet, fhv. minister Frode Jacobsen, oplyser, at styrken i 1953 forøgedes fra 42.000 til 56.000 mand.

4. – En række af modstandsbevægelsens ledere protesterer imod, at regeringen – ligesom de to foregående regeringer – og administrationen favoriserer folk, som både var grove krigsforbrydere og grove landsforrædere, og henstiller, at der ikke sker yderligere benådninger, før der gennem en justitsministeriel redegørelse er givet lejlighed til en principiel drøftelse i folketinget. Udtalelsen slutter med at opfordre alle danske borgere til at indsende protest til statsministeren.

6. – Færøerne havde i 1953 en samlet eksport på 63.7 mill. kr., hvilket var 6.2 mill. kr. mindre end i 1952. Nedgangen skyldes hovedsagelig, at forårsfiskeriet ikke kom i gang på grund af en konflikt inden for fiskerierhvervet.

7. – Tre danske og tre svenske ingeniørfirmaer forelægger for de to landes regeringer et forslag om en fast vejforbindelse mellem København og Malmø. Planen går ud på, at der skal bygges en tunnel mellem Amager og Saltholm og en højbro mellem Saltholm og Skåne. Anlægsudgifterne inkl. renter af anlægskapitalen i byggetiden anslås til 460–470 mill. kr., og det er meningen, at broen skal bygges og drives af et konsortium, der skal have ret til at opkræve broafgift. Konsortiet skal ejes af et dansk og et svensk aktieselskab med en kapital på hver 50 mill. kr., hvoraf de to regeringer skal tegne halvdelen, medens resten er sikret ad privat vej gennem aftaler med de danske og svenske hovedbanker. Det er en forudsætning, at „fugleflugtslinjen" er fuldt udbygget, før vejforbindelsen over Øresund tages i brug.

8. – Danmarks samlede underskud i den europæiske betalingsunion er nået op på 540 mill. kr., hvoraf 108 mill. kr. er indbetalt i dollars. Ved yderligere træk på unionen skal Danmark indbetale 40 % i dollars mod hidtil 30 %.

9. – Generaldirektørerne for de danske og de svenske statsbaner drøfter ingeniørfirmaernes projekt og udtaler deres betænkelighed ved den foreslåede vejforbindelse mellem København og Malmø. De mener, at en kombineret vej- og jernbanebro Helsingør–Helsingborg, der antages at kunne gennemføres for under 600 mill. danske kr., vil være at foretrække.

12. – Økonomi- og arbejdsminister Krag anmoder arbejdsmarkedskommissionen om at overveje 1) foranstaltninger til imødegåelse af ugunstige virkninger på beskæftigelsen af mulige økonomiske tilbageslag i udlandet, 2) foranstaltninger der kan lette inddragelsen i beskæftigelsen af det forøgede antal unge i det kommende tiår, 3) mulighederne for at bekæmpe arbejdsløsheden i geografiske områder med tendens til høj ledighed, 4) foranstaltninger til udligning af sæsonsvingninger i beskæftigelsen.

14. – I folketinget fremsættes en række regeringsforslag, der tager sigte på at bringe den gældende lovgivning i overensstemmelse med den nye grundlovs bestemmelse om, at administrativ frihedsberøvelse kan indbringes til domstolsafgørelse. Endvidere fremsætter indenrigs- og boligminister Kjærbøl forslag om uændret forlængelse af byggestøtte- og lejelovgivningen til 1. april 1955, og justitsminister Hans Hækkerup fremsætter forslag om pengefideikommissers overgang til fri ejendom og forslag til en ny lov om køb på afbetaling, som især tilsigter at udvide den beskyttelse, der ydes en afbetalingskøber mod ubillige vilkår.

Finansminister Kampmann fremsætter forslag om adgang til at indføre farvning af afgiftsfri benzin og forslag om nogle toldlempelser, bl. a. bortfald af tolden på elektricitet.

Folketinget påbegynder 1. behandling af regeringens trustlovforslag og retsforbundets forslag om et næringsfrihedsråd. Dette sidste afvises af handelsministeren og ordførerne for de øvrige partier. Trustlovforslaget kritiseres stærkt af Weikop (k. f.), Tholstrup (rf.) og Anker Lau (v.), medens venstres ordfører, Thorkil Kristensen, ønsker en nærmere undersøgelse på en række områder, men iøvrigt ikke stiller sig afvisende.

15. – Den omfattende protestbevægelse i anledning af løsladelsen af grove krigsforbrydere finder sin afslutning i folketinget, hvor justitsminister Hans Hækkerup lover, at de tilbageværende strafafsonere, der er dømt efter straffelovstillægget af 1945, hverken med hensyn til behandling i fængslet eller med hensyn til løsladelsestidspunkt vil blive stillet gunstigere end forbrydere, der er dømt efter den almindelige straffelovgivning.

Handelsminister Lis Groes fremsætter i folketinget forslag til en ny lov om bogføring. Der foreslås en betydelig udvidelse af kredsen af bogføringspligtige virksomheder, men man har anset det for forsvarligt ikke på nuværende tidspunkt at inddrage landbrug og lignende virksomheder under loven, efter at finansministeren ved bekendtgørelse af 14. januar i henhold til skatteloven har indført regnskabspligt for ejere og brugere af større landbrugsejendomme, skovejendomme, gartnerier, frugtplantager og planteskoler.

19. – Undervisningsminister Bomholt fremsætter i folketinget forslag om oprettelse af et pædagogisk forskningsinstitut og forslag til lov om uddannelse af lærere til folkeskolen. Ved det sidste forslag opretholdes såvel den almindelige 4-årige læreruddannelse som den særlige uddannelse for studenter og af forskolelærerinder, nu småbørnslærerinder, men uddannelsestiden for studenter forlænges fra 2½ til 3 år og for småbørnslærerinder fra 2 til 2½ år. Optagelseskravene skærpes, og optagelsesalderen sættes således, at ingen vil kunne opnå lærereksamen før det fyldte 22. år. Seminarierne får efter forslaget større frihed med hensyn til undervisningens tilrettelæggelse, og eleverne får efter 2. klasse mulighed for at vælge en særlig uddannelse indenfor visse fag. Efter forslaget sker der endelig en stærk begrænsning af de egentlige af-

gangsprøver og af antallet af karakterer på eksamensbeviset som „det første skridt til nedbrydelse af eksamensvældet".

22. – Jens Chr. Christensen (v.) forelægger i folketinget på venstres og de konservatives vegne forslag om ændring i den kommunale valglov, således at det bliver lovligt for listeforbund at indgå listeforbund med hinanden eller med andre lister.

24. – I en udtalelse fra partiet „De uafhængige"s landsmøde i Fredericia anbefales opstilling til kommune- og amtsrådsvalgene, hvor de lokale forhold måtte tale derfor, og det henstilles, at der i sådanne tilfælde søges listeforbund med de andre borgerlige partier.

25. – Det meddeles, at mejeribrugets smøreksportudvalg har sluttet kontrakt om levering af 5000 tons smør til Sovjetunionen. Med den nye kontrakt er der siden sommeren 1953 aftalt smørleverancer til Sovjetunionen på ialt 20.000 tons. Prisen er 7.35 kr. pr. kg.

26. – Nordisk Råds danske delegation holder møde og foretager en gennemgang af de sager, som Nordisk Råd har rejst overfor regeringerne. Det konstateres, at der fra alle regeringers side arbejdes aktivt med de forskellige opgaver, således at en række konkrete forslag kan forelægges i Nordisk Råds anden samling, der åbnes i Oslo den 9. august.

27. – I folketinget stiller Starcke (rf.) forslag til en dagsorden, der opfordrer regeringen til overfor O.E.E.C. at tilkendegive, at Danmark er rede til at deltage i en udvidelse af liberaliseringen til 100 %. Forslaget kommer ikke til afstemning, idet folketinget med 105 stemmer mod 11 (rf. og k.) vedtager en dagsorden, hvorefter tinget tager økonomi- og arbejdsminister Krags redegørelse til efterretning.

28. – En dansk-indonesisk handelsaftale for kalenderåret 1954 åbner mulighed for en dansk eksport på ca. 33 mill. kr., medens der regnes med en import på 118 mill. kr. Betalingsmellemværendet ordnes gennem E.P.U., idet Indonesien hører under det hollandske økonomiområde.

Ved folketingets 1. behandling af forslaget om en ny bogføringslov kritiserer Brodthagen (s.), at forslaget ikke indfører bogføringspligt i landbruget, medens Heick (v.), Ninn Hansen (k. f.) og Rager (r. v.) går imod § 2, der åbner adgang til at inddrage andre virksomheder end de i forslaget nævnte under loven.

Aage Fogh (r. v.) forelægger et forslag om ændring i statshusmandsloven, hvis formål er at gøre det lettere for unge, der ikke har andre penge end dem, de selv har tjent, at komme i besiddelse af statshusmandsbrug.

29. – Detailpristallet for januar stiger fra 375 til 376 (1914 = 100) på grund af den årlige regulering af huslejeudgiften. Stigningen bevirker, at tjenestemændene fra 1. april får den portion reguleringstillæg, som de mistede den 1. oktober 1953.

Centralforeningen af Tolvmandsforeninger anbefaler indførelse af en minimumspris på korn til regulering af kornimporten for derved at hindre, at flæskeproduktionen overstiger afsætningsmulighederne. Landbrugsrådets præsident, Hans Pinstrup, udtaler sig ligeledes for en import-kornordning.

30. – Den dansk-svenske vareudvekslingsaftale for tiden 1. februar 1954–31. januar 1955, der omfatter de ca. 25 % af samhandelen, som endnu er underkastet importkontrol i de to lande, indeholder bl. a. et dansk eksportkontingent på 13.3 mill. kr. for amerikanske biler samlet i Danmark.

Februar 1954

2. – Handelsminister Lis Groes nedsætter en kommission til at udarbejde forslag til en revision af næringsloven.

3. – Landbrugsminister Jens Smørum fremsætter i folketinget forslag om tillæg til statshusmandsloven. Forslaget udvider sta-

tens forkøbsret til at omfatte frie landbrugsarealer og giver desuden staten adgang til at udøve forkøbsret ved familieoverdragelse til andre end ægtefælle, livsarving og livsarvings ægtefælle, forsåvidt formålet er fremskaffelse af tillægsjord til husmandsbrug. Endvidere foreslås adgangen til at vælge mellem fast rente og konjunkturbestemt rente ophævet, således at statslånene i de husmandsbrug, der fremtidig oprettes, altid skal forrentes med konjunkturbestemt rente.

4. – Regeringens balanceplan for 1954 regner med praktisk taget uforandret import og eksport i forhold til 1953, og heller ikke betalingsbalancens „usynlige" poster og bankernes valutastilling ventes at ville undergå ændringer.

Indenrigs- og boligminister Kjærbøl fremsætter i folketinget forslag om, at loven om indkomstskat til Københavns kommune m. m. ændres således, at indkomster under 1500 kr. fritages for skat, medens skatten for indkomster imellem 1500 kr. og 5000 kr. nedsættes. Forslagets gennemførelse vil betyde, at antallet af kommuneskatteydere i København, Frederiksberg og Gentofte formindskes med henholdsvis 50.000, 9.000 og 5.000. For det øvrige land foreslås en ændring i loven vedrørende personlig skat til kommunen, som stiller den enkelte kommune frit med hensyn til fastsættelse af en eventuel minimumsgrænse for påligning af skat.

Handelsminister Lis Groes foreslår vareforsyningsloven forlænget for et år til udgangen af marts 1955, og justitsminister Hans Hækkerup fremsætter forslag om en ændring i helligdagsloven, der tillader teater- og biografforestillinger samt indendørs koncerter fra kl. 14 i stedet for som hidtil kl. 16.

8. – På et møde i København imellem de danske og svenske trafikministre besluttes det at lade spørgsmålet om en Øresundsbro undersøge af et ekspertudvalg med repræsentanter for de danske og de svenske myndigheder.

9. – Direktør Otto Müller, varedirektoratet, oplyser, at en eksport på godt 100 mill. kr. årlig er helt afhængig af præmieringsordningen. Der tillades nu import af dollar-råvarer og -halvfabrikata, når priserne på tilsvarende varer i anden valuta ligger blot 8–10 % højere.

Folketinget foretager 2. behandling af venstres og de konservatives forslag om ændring af den kommunale valglov. Der er i udvalget opnået enighed om at ændre forslaget, således at listeforbund mellem kandidatlister med samme listebetegnelse får adgang til at indgå i andre listeforbund (valgforbund). Der bliver derimod ikke adgang for sådanne valgforbund til at indgå nye valgforbund.

Ved 1. behandling af forslag om ændringer i loven om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere går venstre og konservative mod bestemmelsen om, at der skal kunne ydes lån til tekniske hjælpemidler i husholdningen.

10. – I toldlovskommissionen forelægger Einer-Jensen på socialdemokratiets vegne et udkast vedrørende nedsættelse af et handelspolitisk udvalg, til hvilket der kan indgives klager over dumping.

Folketinget vedtager ved 3. behandling enstemmigt forslaget om ændring i den kommunale valglovs bestemmelser om listeforbund.

Under folketingets 1. behandling af forslaget om ændring i loven vedrørende personlig skat til kommunen går venstre og konservative mod bestemmelsen om de enkelte kommuners adgang til frit at fastsætte, hvilke indkomster der skal fritages for skat. Venstre går ligeledes imod forslaget om ændring af helligdagsloven, medens de konservative og de radikale står delt i spørgsmålet om at give biografer m. v. adgang til at spille fra kl. 14.

11. – Ved folketingets 1. behandling af forslaget om tillæg til statshusmandsloven går venstre og konservative imod den foreslåede udvidelse af statens forkøbsret.

14. – Formanden for De samvirkende danske Husmandsforeninger udtaler, at tiden

ikke er inde til drøftelse af en regulering af baconproduktionen.

15. – Det meddeles, at sparekasserne fra 1. marts vil indføre bosætningslån.

En dansk-ungarsk vareudvekslingsaftale for tiden 1. marts 1954–28. februar 1955 regner med en import på 20.5 mill. kr. og en eksport på 17.5 mill. kr. Under handelsforhandlingerne er det meddelt Ungarn, at oplagte tilfælde af dumping ikke vil blive tolereret.

16. – Handelsminister Lis Groes oplyser i finansudvalget, at konfiskationen af tysk og japansk ejendom har indbragt 155 mill. kr., hvoraf 100 mill. kr. er afskrevet på reguleringskontoen i nationalbanken, medens der endnu ikke er truffet nogen afgørelse med hensyn til de 55 mill. kr.

Folketinget vedtager ved 3. behandling at forlænge lejeloven og byggestøtteloven til udgangen af 1954.

17. – Udenrigsminister H. C. Hansen redegør i folketinget for den udenrigspolitiske situation. Han slutter med at sige, at Atlantpagten har styrket Vestens forsvarsmuligheder, således at Sovjetunionen nu ikke kan diktere sine betingelser, men må forhandle med om ikke jævnbyrdige, så dog heller ikke værgeløse partnere. Selvom man ikke bør lade sig forlede til at tro, at kommunismen har opgivet drømmen om verdensherredømme, fordi metoderne ændres, giver den indre nødvendighed af en produktionsomlægning i Sovjetunionen sammen med den kendsgerning, at atombomber og brintbomber i sig selv burde umuliggøre enhver fremtidig krig, dog håb om en varig bedring af det internationale klima.

Automobilfordelingsnævnet modtog i 1953 56.400 ansøgninger om nye vogne, hvoraf 17.000 kunne imødekommes.

18. – Den udenrigspolitiske debat i folketinget i tilslutning til udenrigsministerens redegørelse drejer sig især om Tysklands genoprustning og viser fortsat enighed i hovedsagen mellem Atlantpagtpartierne om Danmarks udenrigspolitik. Udenrigsministeren erklærer, at der ikke vil blive sat nogen statspolitisk aktion i gang for det danske mindretals deltagelse i de tyske valg.

Trafikminister Carl Petersen fremsætter i folketinget forslag om etablering af færgefart over Storebælt mellem Halskov og Knudshoved. Udgiften til bygning af færgehavne og en ny automobilfærge anslås til 50 mill. kr., hvortil kommer ca. 37 mill. kr. til vejanlæg. Trafikministeren fremsætter endvidere forslag om ændring i loven om anlæg af en motorvej fra Rødby Havn til Storstrømsbroen og i loven om anlæg af en motorvej vest om København samt udbygning af Hørsholmvejen som motorvej. Ændringerne går ud på en begrænsning af de oprindelige planer. Endelig fremsætter trafikministeren forslag om en nyordning vedrørende Lollandsbanen.

19. – Kr. Juul forelægger på venstres vegne forslag om, at friskolelærere, der er uddannet på den fri lærerskole, skal kunne ansættes i folkeskolen efter 3 års praktisk virksomhed i friskolen eller ved anden skolegerning.

Folketinget vedtager ved 3. behandling enstemmigt forslag til kriminallov for Grønland.

Ved 2. behandling ændres forslaget om ændringer i arveforordningen således, at fætres og kusiners legale arveret bevares.

Marts 1954

1. – Den dansk-engelske handelsaftale for den ikke-liberaliserede vareudveksling og bortset fra landbrugsprodukter omfatter varer for ca. 40 mill. kr. hver vej.

2. – Der afholdes kommunale valg i hele landet. Valgdeltagelsen er væsentlig mindre end i 1950, navnlig i hovedstaden. I København stemmer kun ca. 60 % af væl-

gerne mod 79 % i 1950, på Frederiksberg ca. 68 % mod 82 % og i Gentofte ca. 58 % mod 78 %. I provinsbyerne går valgdeltagelsen ned fra ca. 84 til ca. 75 %.

Valgene præges af en betydelig fremgang for socialdemokratiet og en voldsom tilbagegang for retsforbundet. Til Københavns borgerrepræsentation vælges 32 s. (+ 4), 2 r. v. (÷ 1), 13 k. f. (+ 1), 1 v. (+ 1), 1 rf. (÷ 5) og 6 k. (uforandret), til Frederiksberg kommunalbestyrelse 7 s. (+ 2), 12 k. f. (uf.), 0 rf. (÷ 1) og 0 k. (÷ 1), til Gentofte kommunalbestyrelse 4 s. (+ 1), 0 r. v. (÷ 1), 12 k. f. (+ 1), 1 v. (+ 1) og 0 rf. (÷ 2). I Lyngby-Taarbæk kommune vælges 6 s. (uf.), 9 k. f. (+ 1) og 0 rf. (÷ 1).

I provinsbyerne opnår socialdemokratiet flertal i 46 byråd mod 27 i 1950. I Århus vælges 14 s. (+ 4), 6 k. f. (÷ 3), 0 rf. (÷ 1) og 1 k. (uf.), i Odense 13 s. (+ 2), 9 k. f. (uf.), 1 v. (uf.), 0 rf. (÷ 2) og 2 k. (uf.), i Aalborg 14 s. (uf.), 5 k. f. (÷ 2), 2 v. (+ 1), 1 rf. (÷ 1), 2 k. (+ 1) og 1 på upolitisk særliste (+ 1).

Ved amtsrådsvalgene får socialdemokratiet ialt 97 mandater (+ 8), radikale 31 (+ 4), konservative 36 (÷ 1), venstre 127 (÷ 1), retsforbundet 2 (÷ 9), tyskerne 3 (+ 1) og andre lister 3 (÷ 2).

4. – Økonomi- og arbejdsminister J. O. Krag fremsætter i folketinget i tilknytning til den økonomiske årsoversigt for 1954 en redegørelse for regeringens overvejelser vedrørende den økonomiske situation. Der regnes med en stigning i den samlede investeringsaktivitet, og det må derfor antages, at 1954 vil blive et år med høj beskæftigelse, men der synes ikke at være udsigt til en forbedring af valutastillingen, tværtimod kan der blive tale om at anvende en mindre del af reserven til afdrag på valutagælden. På længere sigt skaber de store fødselskuld fra krigsårene et beskæftigelsesproblem, der kun kan løses ved en udvidelse af eksporten, formentlig især industrieksporten, hvilket igen forudsætter en forøgelse af de industrielle investeringer.

5. – Statsminister Hans Hedtoft fremsætter i folketinget forslag om, at staten indskyder 12.5 mill. kr. i Nordisk Mineselskab og yder en tabsgaranti på 10 mill. kr., således at den fornødne driftskapital kan tilvejebringes ved banklån.

Landbrugsminister Jens Smørum fremsætter forslag om uændret forlængelse af loven om tilskud til forbrugerpriserne på rugbrød og mælk, socialminister Strøm fremsætter forslag om en særlig ydelse til alders- og invaliderentenydere m. fl. af samme størrelse som den, der i de foregående år er ydet som erstatning for bortfaldet af rabatordninger for levnedsmidler, og handelsminister Lis Groes foreslår prisaftaleloven forlænget til 31. marts 1955, idet behandlingen af trustlovforslaget ikke kan tilendebringes i indeværende folketingsår. Endvidere fremsætter justitsminister Hans Hækkerup to forslag om ændringer i retsplejeloven. Det ene angår politiets øverste ledelse, det andet indeholder regler om telefonaflytning, som ifølge den nye grundlov alene må ske efter retskendelse, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse.

Finansminister Kampmann fremsætter i folketinget 8 lovforslag, som sammen med et forslag fra indenrigs- og boligminister Kjærbøl om udskrivningen af fælleskommunal indkomstskat udgør regeringens skatteplan for finansåret 1954–55. Grænsen for skattepligtens indtræden ved indkomstbeskatningen til staten foreslås forhøjet fra 2.000 til 2.400 kr., hvorved ca. 80.000 skatteydere vil blive fritaget for at svare statsindkomstskat. Desuden foreslås mindre lettelser for skalaindkomster på op til 15.000 kr. og mindre forhøjelser for indkomster derover. For den fælleskommunale indkomstskats vedkommende foreslås grænsen forhøjet fra 3.600 kr. til 4.000 kr. for forsørgere og fra 1.500 kr. til 2.000 kr. for ikke-forsørgere, hvilket vil bevirke, at ca. 140.000 skatteydere helt fritages for fælleskommunal indkomstskat. Tillægsindkomstskatten til staten foreslås udskrevet efter de samme regler som hidtil, medens den mindste skalaindkomst,

hvoraf der svares værneskat, foreslås sat op fra 8.000 til 10.000 kr. samtidig med, at skatten lettes for indkomster på op til 12.000 kr. og forhøjes for indkomster over godt 40.000 kr. Gennemførelsen af den foreslåede forhøjelse af indkomstgrænsen vil betyde, at antallet af værneskatteydere går ned fra ca. 400.000 til ca. 200.000.

De indirekte afgifter foreslås forlænget uændret, og det samlede provenutab for statskassen som følge af de foreslåede ændringer i den direkte beskatning anslås til 5 mill. kr. Iøvrigt oplyser finansministeren, at overskudet på statens drifts- og anlægsbudget for 1953–54 nu anslås til 180 mill. kr. mod 300 mill. kr. i 1952–53. For 1954–55 ventes det med de foreslåede skattelove at ville blive ca. 100 mill. kr. mindre end i 1953–54, og finansministeren advarer imod en yderligere forringelse af overskudet.

Den nordiske parlamentariske komité for friere samfærdsel foreslår al paskontrol mellem Nordens lande afskaffet også for udlændinge, således at Danmark, Finland, Norge og Sverige bliver et samlet pasområde.

9. – Socialminister Strøm fremsætter i folketinget forslag om udvidelse af skolebespisningen og forslag om ændringer i forsorgsloven vedrørende kommunehjælpens retsvirkninger. Ved det sidste forslag ophæves samtlige bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed som følge af oppebåren kommunehjælp og fattighjælp, og tilbagebetalingspligten indskrænkes til særlige tilfælde.

Det meddeles, at der i 1953 blev fuldført 21.300 lejligheder mod 19.000 i 1952 og 21.500 i 1951, og at der den 1. januar var 24.100 lejligheder under opførelse mod 21.600 den 1. januar 1953.

10. – Undervisningsminister Bomholt fremsætter i folketinget forslag til lov om „Ungdommens uddannelsesfond"s forvaltning og virksomhed samt forslag om vederlagsfri undervisning i de offentlige højere almenskoler. Det foreslås, at uddelingen fra „U. u." i form af stipendier og lån sættes op fra 1½ til 10–12 mill. kr. årligt, og at understøttelse skal ydes ikke blot til studerende ved de højere læreanstalter, seminarier og videregående fagskoler, men også til studieegnede gymnasieelever. „U. u."s kapital foreslås forhøjet fra de nuværende godt 7 mill. kr. til 11–12 mill. kr. ved at tilføre fonden 4½ mill. kr. fra krigsforsikringens overskud, men iøvrigt skal hovedparten af „U. u."s årlige indtægter skaffes ved en forhøjelse af arveafgiften, hvorom finansminister Kampmann samtidig fremsætter forslag.

Under folketingets debat om økonomi- og arbejdsministerens redegørelse for den økonomiske årsoversigt udtaler Thorkil Kristensen (v.) sig for at opretholde den nuværende skatteudskrivning, medens Aksel Møller (k. f.) mener, at der er mulighed for at nedsætte skatten på mellemindtægterne med 100 mill. kr. og dog opnå et overskud af en lignende størrelse. Folketinget foretager derefter 1. behandling af forslagene om forlængelse af forbrugsafgiftslovgivningen, under hvilken der fremsættes ønsker om nedsættelse af chokoladeskatten og vægtafgiften på motorkøretøjer samt omlægning af spiritusafgifterne.

11. – Finansminister Kampmann fremsætter i folketinget forslag om anvendelse af modværdien af Marshall-hjælpens gaveydelser. I henhold til love af 1950, 1952 og 1953 (om oprettelse af en produktivitetsfond) er der tidligere disponeret over 1400–1500 mill. kr., og det foreslås nu, at det resterende kronebeløb på gavekontoen, ca. 115 mill. kr., fordeles med ca. 70 mill. kr. til militære og ca. 45 mill. kr. til civile formål.

Forsvarsminister Rasmus Hansen fremsætter forslag om ændringer i den militære straffelov og retsplejelov samt forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

13. – Den islandske gesandt meddeler udenrigsministeren sin regerings beslutning i anledning af de ideer om håndskriftsagens løsning, som undervisningsminister Bomholt i februar bad den islandske un-

dervisningsminister om at bringe til sin regerings kundskab. Svaret går ud på, at det er den islandske regerings og alle altingsmændenes anskuelse, at ideen om håndskrifterne som fælleseje ikke kan blive enighedsgrundlag for løsning af håndskriftsagen.

Det meddeles, at den undersøgelse af mulighederne for at udgive en nordisk parlamentarisk bulletin, der på initiativ af Nordisk Råd har været iværksat, nu er afsluttet, og at det i en fælles betænkning til de nordiske regeringer foreslås, at der ved samarbejde mellem Danmark, Island, Finland, Norge og Sverige senest i januar 1955 påbegyndes en periodisk publikation, „Nordisk Kontakt".

16. – Folketinget vedtager ved 3. behandling enstemmigt forslag til lov om rigsretten.

17. – Statsminister Hans Hedtoft erklærer i det udenrigspolitiske nævn, at regeringen er af den opfattelse, at spørgsmålet om en udlevering af de islandske håndskrifter efter den islandske regerings stilling til undervisningsminister Bomholts tanke om at etablere fælles ejendomsret og fælles rådighed over håndskrifterne ikke kan anses for at være aktuel, og partiernes repræsentanter erklærer sig enige med statsministeren heri.

I en skrivelse til flyverkommandoen anmoder forsvarsministeriet om, at den iværksatte undersøgelse i anledning af de militære flyveulykker fremskyndes mest muligt, så at man kan få konstateret, om disciplinen har svigtet. Samtidig anmodes flyverkommandoen om alvorligt at indskærpe sikkerhedsbestemmelserne.

18. – Flyvning med jetluftfartøjer indstilles indtil videre.

Folketinget vedtager ved 3. behandling forslaget om forlængelse af prisaftaleloven med 118 stemmer mod 5 (rf.); 5 k. stemmer ikke. Ved folketingets 1. behandling af forslaget om „Ungdommens uddannelsesfond" går venstre og konservative imod den foreslåede forhøjelse af arveafgiften til financiering af fondens virksomhed.

19. – Forsvarsminister Rasmus Hansen fremsætter i folketinget forslag om en yderligere 1-årig forlængelse af bemyndigelsen til at holde en dansk besættelsesstyrke i Tyskland.

Ved 2. behandling af finanslovforslaget forkastes en kommunistisk dagsorden, der udtaler, at udgifterne til militærvæsenet bør nedskæres med 500 mill. kr., med 98 stemmer mod 5; 6 medlemmer undlader at stemme.

20. – Forligsinstitutionens formand, direktør Erik Dreyer, forelægger for de to hovedorganisationers formænd et udkast til mæglingsforslag, som han vil fremsætte på betingelse af, at hovedorganisationernes ledelse vil anbefale det til vedtagelse. De samvirkende Fagforbunds forretningsudvalg vedtager enstemmigt og Dansk Arbejdsgiverforenings forretningsudvalg ved flertalsbeslutning at anbefale mæglingsforslaget.

23. – Folketinget vedtager ved 3. behandling forslaget om nedlæggelse af statsbanestrækningen Farum–Slangerup enstemmigt, idet dog 9 medlemmer undlader at stemme. – Under 1. behandling af forslaget om ændringer i forsorgsloven går de konservative og især venstre imod ophævelsen af kommunehjælpens retsvirkniger med hensyn til valgret og valgbarhed.

Flyverkommandoen meddeler, at flyvning med jetjagere genoptages, efter at sikkerhedsforanstaltningerne midlertidigt er skærpet.

24. – Det danske kongepar ankommer til Stockholm på officielt besøg.

Forligsmandens mæglingsforslag offentliggøres. (Om enkeltheder i forslaget henvises til „Økonomi og Politik", årgang 1953, side 364).

Den færøske fiskeristrejke, der begyndte den 1. marts og som omfatter ca. 4000 mand, er blevet forelagt for den faste voldgiftsret i København.

25. – Folketinget foretager 2. behandling af forslagene om indkomstbeskatningen i 1954–55, efter at der i udvalget er opnået

enighed mellem de fire gamle partier om forskellige ændringer i de oprindelige forslag. Værneskatten forlænges uændret, og med hensyn til den almindelige indkomstskat til staten lettes skatten på mellemindtægterne, og den foreslåede forhøjelse af skatten på de større indtægter bortfalder. Desuden hæves undergrænsen for skattepligtens indtræden fra 2000 til 2200 kr. for statsskattens vedkommende og for den fælleskommunale skats vedkommende fra 3600 til 3800 kr. for forsørgere og fra 1500 til 1800 kr. for ikke-forsørgere. Statskassens provenutab anslås til ca. 50 mill. kr. I udvalget er der endvidere opnået enighed om, at der i 1954–55 hver måned skal indsættes 10 mill. kr. i nationalbanken på en særlig konto, hvorover der kun kan disponeres i henhold til særlig lov.

Folketinget vedtager ved 3. behandling at forlænge vareforsyningsloven til 15. december 1954 med 128 stemmer mod 6 (rf.), medens 6 (k.) afholder sig fra at stemme.

26. – Folketinget vedtager ved 2. behandling den foreslåede forlængelse af forbrugsafgiftslovene med den ændring, at vægtafgiften af motorkøretøjer nedsættes med 25 %, hvilket medfører et indtægtstab for statskassen på ca. 8.5 mill. kr. årligt.

Ved folketingets 2. behandling af forslaget om forlængelse af statstilskudet til forbrugerpriserne på rugbrød og mælk vedtages det at lade tilskudet til rugbrødsprisen bortfalde.

30. – Folketinget færdigbehandler skatteforslagene. Forslagene om udskrivning af statsindkomstskat og fælleskommunal indkomstskat vedtages enstemmigt, idet kommunisterne undlader at stemme, tillægsindkomstskatten vedtages med alle partiers stemmer og værneskatten med 117 stemmer mod 6, medens 16 (r. v. og rf.) afholder sig fra at stemme. Forbrugsafgiftsforslagene vedtages mod kommunisternes og retsforbundets stemmer, mod tillægsafgiften på motorkøretøjer stemmer dog tillige de radikale.

Folketinget vedtager desuden ved 3. behandling forslagene om en særlig ydelse til alders- og invaliderentenydere og om statstilskud til forbrugerprisen på mælk, det første enstemmigt, det sidste mod retsforbundets stemmer.

31. – En dansk-rumænsk betalings- og vareudvekslingsaftale for tiden 1. april 1954–31. marts 1955 fastsætter danske eksportkontingenter til et beløb af ca. 20 mill. kr.

Landbrugsminister Smorum giver folketinget en redegørelse for den begrænsning af flæskeeksporten til tredielandsmarkeder og af eksporten af dåseskinker, som det har været nødvendigt at gennemføre af hensyn til baconaftalen med England.

Ved finanslovforslagets 3. behandling foreslår det radikale venstre en tekstanmærkning om, at der på de militære budgetter skal spares 150 mill. kr., og at forsvarsministeren bemyndiges til at nedsætte den militære tjenestetid. Kommunisterne foreslår, at der i løbet af finansåret skal spares mindst 500 mill. kr. på de militære budgetter, og at den militære tjenestetid skal nedsættes til 12 måneder. Fra regeringens side erklæres, at man vil spare på de militære budgetter, hvor dette er muligt uden at svigte vore N.A.T.O.-forpligtelser, men at man ikke kan forpligte sig til at spare det af de radikale nævnte beløb. Ved afstemningen forkastes det kommunistiske forslag med 114 stemmer mod 7, medens 15 (r. v. og rf.) undlader at stemme, og det radikale forslag med 112 stemmer mod 22 (r. v., k. og rf.). Et forslag af Damsgaard (v.) og Fibiger (k. f.) om en bevilling på 8 mill. kr. til fortsættelse af arbejdet på Hanstholm havn trækkes tilbage. Derefter vedtages finanslovforslaget, der efter de vedtagne ændringer viser et overskud på driftsbudgettet på 5 mill. kr. (indtægter 3157 mill. kr., udgifter 3152 mill. kr.) med 135 stemmer mod 7 (k.), medens 4 (rf.) undlader at stemme.

Folketinget vedtager ved 3. behandling forslagene om jernbanedrift på Lolland-Falster og om Kongeriget Danmarks Hypothekbank.